

XÂY DỰNG Ý CHÍ QUYẾT CHIẾN, QUYẾT THẮNG CỦA QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Đình Minh(*)

Ý chí quyết chiến, quyết thắng là yêu cầu cơ bản đầu tiên quyết định thắng lợi của mọi cuộc chiến tranh. Bởi vậy, các bên tham chiến đều phải đặc biệt chú trọng đến việc xây dựng và phát huy ý chí quyết tâm chiến đấu của mình trong cả thời bình và thời chiến. Lịch sử chiến tranh giữ nước của dân tộc Việt Nam đã cho thấy, chúng ta thường có hạn chế trong tương quan so sánh lực lượng, nhất là vũ khí, trang bị kỹ thuật quân sự, nhưng nhờ xây dựng và phát huy được ý chí quyết tâm chiến đấu cao nên đã giành thắng lợi. Để sẵn sàng đánh thắng chiến tranh xâm lược mà kẻ thù có ưu thế vượt trội so với ta cả về kinh tế, khoa học và công nghệ, vũ khí và trang bị kỹ thuật quân sự hiện đại, thì việc xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân và dân ta là một vấn đề đặc biệt quan trọng hiện nay.

Trong chiến tranh, quân đội bao giờ cũng là lực lượng giữ vai trò nòng cốt cho toàn dân đánh giặc, là lực lượng trực tiếp nhất quyết định sự thắng lợi trên chiến trường. Vì vậy, xây dựng ý chí quyết tâm chiến đấu của quân đội có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Ý chí đó bắt nguồn từ tinh thần quyết chiến, quyết thắng của toàn đảng, toàn dân, từ truyền thống lịch sử chống giặc

ngoại xâm của dân tộc, từ sức mạnh của cuộc chiến tranh chính nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng, sức mạnh của thời đại kết hợp với sức mạnh của dân tộc. Ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta không tự phát hình thành mà là kết quả tổng hợp của quá trình xây dựng các yếu tố: tư tưởng và tình cảm; lý tưởng cách mạng và tinh thần yêu nước, chí căm thù giặc sâu sắc; tri thức khoa học và niềm tin thắng lợi; sức mạnh và bản lĩnh chiến đấu. Nội dung cơ bản của ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta theo tư tưởng Hồ Chí Minh là tinh thần quyết đánh, biết đánh và đánh thắng bất cứ kẻ thù xâm lược nào trong mọi tình huống.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, quyết đánh là biểu hiện quan trọng đầu tiên của ý chí quyết chiến, quyết thắng. Quyết đánh theo Người là “quyết không sợ”(1), không chịu khuất phục trước kẻ thù xâm lược dù chúng có to lớn, hung bạo đến đâu, “quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải” (2), “quyết không sợ gian khổ, hy sinh và quyết chiến đấu chống bọn xâm lược” (3) vì độc lập, tự do của Tổ quốc. Quyết đánh là sự biểu thị tinh thần yêu nước thiết tha, lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, tinh thần dũng cảm kiên cường bất khuất của quân đội ta. Người chỉ rõ: “Lúc đầu địch mạnh hơn ta gấp trăm, gấp ngàn lần về vật chất. Nhưng về tinh thần và chính trị thì ta mạnh hơn địch gấp

(*) Tiến sĩ, Đại tá, Học viện Chính trị quân sự.

trăm, gấp ngàn lần” (4). Tinh thần quyết đánh không chỉ làm gia tăng sức mạnh của các yếu tố, khắc phục được mọi khó khăn mà còn là chất keo kết dính các yếu tố đó để tạo thành sức mạnh tổng hợp to lớn trong từng trận đánh và trong cả cuộc chiến tranh. Quyết đánh của quân đội ta không có nghĩa là sự tự phát, liều lĩnh, thiếu cơ sở khoa học mà là ý thức tự giác chiến đấu của người quân nhân cách mạng vì lý tưởng độc lập tự do, vì CNXH, là dựa trên cơ sở, quan điểm, đường lối quân sự đúng đắn của Đảng, một quyết tâm chiến đấu thống nhất và chính xác.

Tinh thần quyết đánh còn được xây dựng, củng cố và phát huy trên cơ sở biết đánh. Không thể có ý chí quyết tâm chiến đấu cao nếu không biết đánh địch, đồng thời không thể biết cách đánh địch nếu không xác định được một quyết tâm chiến đấu. Biết đánh phải trên cơ sở chuẩn bị xây dựng, huấn luyện quân đội toàn diện, đầy đủ về mọi mặt cả trước và trong chiến tranh.

Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, biết đánh đòi hỏi phải “biết địch và biết mình”; phải phân tích, so sánh lực lượng giữa ta và địch một cách đúng đắn; phải đánh vào chỗ yếu của địch, hạn chế tối đa chỗ mạnh của chúng, phát huy tốt nhất chỗ mạnh và khắc phục chỗ yếu của ta. Biết đánh còn đòi hỏi phải có đường lối, phương châm và nghệ thuật quân sự đúng đắn; phải tổ chức chiến đấu trên tất cả các mặt trận, các lĩnh vực, ở các đơn vị quân đội có hiệu quả cao; phải trên cơ sở phân tích, đánh giá một cách khoa học, đúng đắn từng lĩnh vực, từng mặt trận, từng trận đánh và từng yếu tố có liên quan để có quyết tâm chiến đấu chính xác nhất. Đồng thời, phải phối hợp nhiều hình thức, nội dung và phương pháp đánh địch, dùng “mưu mẹo” mà đánh, nay đánh đồng, mai đánh tây, làm cho địch chết dần chết mòn. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Pháp có xe tăng, đại bác, thì ta phá đường, Pháp có máy bay thì ta đào hầm, Pháp muốn đánh chớp nhoáng thì ta kéo dài” (5), “dùng mưu” trí đánh địch, thì nhất định ta thắng.

Đánh thắng là sự phát triển trực tiếp của quyết đánh và biết đánh, là cái đích cần đạt được của tinh thần quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta. Quyết đánh, biết đánh và đánh thắng có mối quan hệ biện chứng với nhau. Không thể đánh thắng nếu không quyết đánh và biết đánh. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Giặc Pháp là “vỏ quýt dày”, ta phải có thời gian chuẩn bị toàn diện của toàn dân để “mài móng tay nhọn” rồi mới xé toang xác chúng ra” (6). Theo Người, quyết đánh, biết đánh và đánh thắng của quân đội ta phải được chuẩn bị và thực hiện trong từng trận chiến đấu cụ thể cũng như trong từng chiến dịch, từng mặt trận và cả quá trình chiến tranh. Khi kẻ thù xâm lược càng to lớn, chiến tranh càng khó khăn, ác liệt thì quân và dân ta càng phải mài sắc ý chí quyết chiến, quyết thắng. Người yêu cầu quân và dân ta phải luôn luôn sáng tạo ra cách đánh hay, đánh giỏi và đánh thắng. Thực hiện lời dạy của Người, quân đội ta đã quyết đánh, biết đánh và đánh thắng ngay từ trận đầu, làm cho địch bị bất ngờ, ngày càng suy yếu và thất bại.

Như vậy, ý chí quyết chiến, quyết thắng là nhân tố chính trị – tinh thần đặc biệt quan trọng đã góp phần tạo nên sức mạnh tổng hợp, to lớn của quân đội, giành thắng lợi oanh liệt trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược.

Hiện nay, cuộc cách mạng khoa học và công nghệ hiện đại đang phát triển như vũ bão có tác động sâu sắc đến nhiều lĩnh vực, đặc biệt là lĩnh vực quân sự. Do lợi dụng những thành tựu khoa học và công nghệ để hiện đại hoá những công cụ, phương tiện giết người mới, chủ nghĩa đế quốc (CNĐQ) đã sản sinh ra các loại vũ khí công nghệ cao với tính chất ác liệt và hủy diệt ngày càng lớn. Thực tế những cuộc chiến tranh sử dụng vũ khí công nghệ cao của Mỹ và NATO ở Nam Tư, Afghanistan và Irắc gần đây, đã có tác động tới tư tưởng, tâm lý lo lắng của một bộ phận cán bộ, chiến sĩ trong quân đội ta. Điều đó không chỉ đặt ra nhiều vấn đề

hết sức gay gắt về chính trị – tinh thần, về ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân và dân ta trước nguy cơ xâm lược của CNĐQ. Liệu chúng ta có dám đánh, biết đánh và đánh thắng một cuộc chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao được hay không? Lời giải cho vấn đề đó, trước hết phải xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân và dân ta theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội trong thời bình, sẵn sàng đánh thắng cuộc chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao bao gồm nhiều nội dung, biện pháp, trong đó cần tập trung thực hiện một số nội dung, biện pháp cơ bản sau đây:

– Một là, tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác giáo dục chính trị – tư tưởng cho cán bộ, chiến sĩ trong quân đội. Đây là biện pháp quan trọng, trước tiên để xây dựng ý chí quyết tâm chiến đấu của bộ đội trong điều kiện mới. Công tác giáo dục chính trị – tư tưởng hiện nay cần tập trung bồi dưỡng, nâng cao tư tưởng và tình cảm cách mạng, tinh thần yêu nước, yêu CNXH, chí căm thù giặc, niềm tin thắng lợi, sức mạnh và bản lĩnh chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ. Điều đó đòi hỏi công tác giáo dục chính trị – tư tưởng cần tiếp tục đổi mới cả về nội dung và phương pháp. Về nội dung, cần tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục Chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cương lĩnh chính trị, đường lối quân sự, quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước ta; làm rõ hơn nội dung, tính chất và mâu thuẫn cơ bản của thời đại, bản chất của CNĐQ, đứng đầu là đế quốc Mỹ; vạch trần bản chất, âm mưu, thủ đoạn thâm độc của CNĐQ và các thế lực thù địch đối với cách mạng nước ta, nhất là âm mưu “diễn biến hoà bình”, bạo loạn lật đổ và gây chiến tranh xâm lược. Đồng thời, công tác giáo dục chính trị – tư tưởng cần đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa yêu nước Việt Nam, truyền thống chống giặc ngoại xâm của cha ông, truyền thống vẻ vang của quân đội ta 60 năm qua. Về phương pháp giáo dục chính trị – tư tưởng, phải được tiến hành thường xuyên, liên

tục, với nhiều hình thức, phương tiện, cách thức khác nhau, phải huy động nhiều lực lượng, nhiều tổ chức tham gia, trong đó đội ngũ cán bộ sĩ quan chính trị các cấp làm nòng cốt. Với những nội dung và phương pháp đó, công tác giáo dục chính trị – tư tưởng sẽ góp phần khắc phục được hiện tượng chủ quan, mơ hồ, hoang mang, dao động, nâng cao được tinh thần cảnh giác cách mạng, “quyết chiến đấu chống bọn xâm lược”, vì độc lập tự do, vì CNXH của cán bộ chiến sĩ.

– Hai là, triển khai nghiên cứu cơ bản, toàn diện về chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao và ảnh hưởng của nó đến ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta. Muốn đánh thắng quân địch “phải biết địch và biết mình”. Biết được địch để hạn chế tối đa chỗ mạnh của địch, đánh vào chỗ yếu của chúng. Bởi vậy, muốn đánh thắng cuộc chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao của CNĐQ nhất thiết chúng ta phải nhận diện đầy đủ, chính xác trên cơ sở khoa học về cuộc chiến tranh này. Nghiên cứu về cuộc chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao cần tập trung làm rõ bản chất, đặc điểm, tính chất của nó, những điểm mạnh và những hạn chế của vũ khí công nghệ cao trong chiến tranh xâm lược Việt Nam (nếu xảy ra). Dự báo đối tượng, phương thức, âm mưu, thủ đoạn tác chiến của địch, phân tích đánh giá mức độ ảnh hưởng và hậu quả của cuộc chiến tranh xâm lược sử dụng vũ khí công nghệ cao đến chính trị – tinh thần, ý chí quyết tâm chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ. Trên cơ sở đó có kế hoạch và biện pháp xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta. Để triển khai nghiên cứu có kết quả những nội dung trên cần phải có kế hoạch, tổ chức lực lượng, đầu tư kinh phí, tiến hành đồng bộ ở nhiều cấp, nhiều ngành, cả trong và ngoài quân đội, ở trong nước và ngoài nước. Thực hiện tốt những nội dung trên, chúng ta sẽ có thêm cơ sở khoa học để xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội trong chiến tranh nhân dân bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN.

– Ba là, nâng cao chất lượng công tác huấn luyện quân sự, kỹ chiến thuật, rèn luyện từng kỹ năng chiến đấu, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ, từng bước hiện đại hoá vũ khí, trang bị kỹ thuật quân sự của quân đội. Đây chính là biện pháp quan trọng trực tiếp tạo dựng cơ sở “vật chất” để duy trì, củng cố và phát huy ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội ta cả trong thời chiến và thời bình. Cán bộ, chiến sĩ không có kỹ năng chiến đấu tốt, không được trang bị vũ khí, phương tiện kỹ thuật quân sự hiện đại cần thiết, không có sức khỏe tốt... thì ý chí quyết chiến, quyết thắng của họ không thể duy trì thường xuyên liên tục và đạt hiệu quả cao. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: “Nếu anh em tư tưởng vững, chính trị vững, kỹ thuật khá, thân thể khỏe mạnh thì nhất định thắng. Trái lại, nếu anh em chính trị khá, nhưng quân sự kém, hoặc chính trị, quân sự đều khá nhưng thân thể yếu đuối thì cũng không thắng được” (7). Người đặc biệt coi trọng công tác giáo dục, huấn luyện cho cán bộ, chiến sĩ quân đội nhằm “nâng cao giác ngộ chính trị, nâng cao chiến thuật và kỹ thuật, nâng cao kỷ luật tự giác cho bộ đội ta” (8). Người yêu cầu mọi cán bộ quân đội đều “phải học tư tưởng chiến lược,

chiến thuật, học cách dạy bộ đội đánh giặc, học phương pháp chỉ huy chiến đấu... tóm lại là học để nâng cao trình độ của người chỉ huy” (9). Đồng thời, phải thường xuyên chăm sóc sức khỏe, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của bộ đội, đầu tư kinh phí để từng bước hiện đại hoá vũ khí, trang bị kỹ thuật quân sự của quân đội. Thực hiện các nội dung trên phải được tiến hành thường xuyên, liên tục và sử dụng sức mạnh tổng hợp của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta, phải phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị, của các cấp các ngành cả trong và ngoài quân đội. Như vậy, sẽ tạo được cơ sở vật chất để củng cố, tăng cường và phát huy ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN hiện nay.

Xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng của quân đội nhân dân Việt Nam theo tư tưởng Hồ Chí Minh là một nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, có ý nghĩa chiến lược trong giai đoạn cách mạng mới nhằm bảo đảm cho quân đội ta luôn sẵn sàng chiến đấu và chiến thắng mọi kẻ thù xâm lược, dù chúng có to lớn, hung bạo và liều lĩnh đến đâu.

CHÚ THÍCH

1. Hồ Chí Minh, toàn tập, tập 11, Nxb CTQG, HN 1995, tr.69.
2. Hồ Chí Minh, sdd, tập 3, tr.557.
3. Hồ Chí Minh, sdd, tập 12, tr.182-183.
4. Hồ Chí Minh, sdd, tập 11, tr.59.
5. Hồ Chí Minh, sdd, tập 5, tr.55-56.
6. Hồ Chí Minh, sdd, tập 6, tr.164.
7. Hồ Chí Minh, sdd, tập 6, tr.320.
8. Hồ Chí Minh, sdd, tập 6, tr.171.
9. Hồ Chí Minh, sdd, tập 6, tr.319.

TÓM TẮT

Tác giả làm rõ thuật ngữ "quyết chiến, quyết thắng" trong nghệ thuật quân sự của tư tưởng Hồ Chí Minh và khẳng định lại quan điểm của Đảng ta về yếu tố chính trị - tinh thần trong chiến tranh cách mạng.

SUMMARY

The author clarifies the term “resolve to fight and win” in the military arts in accordance with H Chí Minh’s thoughts and he reconfirms our Party’s viewpoint .